SPRENDIMAI

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

2014 m. rugsėjo 25 d.

dėl kontrolės priemonių taikymo 4-jod-2,5-dimetoksi-N-(2-metoksibenzil)fenetilaminui (25I-NBOMe), 3,4-dichlor-N-[[1-(dimetilamino)cikloheksil]metil]benzamidui (AH-7921), 3,4-metilendioksipirovaleronui (MDPV) ir 2-(3-metoksifenil)-2-(etilamino)cikloheksanonui (metoksetaminui)

(2014/688/ES)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2005 m. gegužės 10 d. Tarybos sprendimą 2005/387/TVR dėl keitimosi informacija apie naujas psichoaktyvias medžiagas, jų rizikos įvertinimo ir kontrolės ([1]), ypač į jo 8 straipsnio 3 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

(1) remiantis Sprendimo 2005/387/TVR neeiliniame Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centro išplėstinio Mokslo komiteto posėdyje parengtos 4-jod-2,5-dimetoksi-N-(2-metoksibenzil)fenetilamino (25I-NBOMe), 3,4-dichlor-N-[[1-(dimetilamino)cikloheksil]metil]benzamido (AH-7921), 3,4-metilendioksipirovalerono (MDPV) ir 2-(3-metoksifenil)-2-(etilamino)cikloheksanono (metoksetamino) rizikos įvertinimo ataskaitos, o 2014 m. balandžio 23 d. šios ataskaitos pateiktos Komisijai;

(2) 25I-NBOMe, AH-7921, MDPV ir metoksetaminas nebuvo įvertinti Jungtinių Tautų lygmeniu tuo metu, kai buvo paprašyta rizikos įvertinimo Sąjungos lygmeniu, tačiau jie buvo įvertinti 2014 m. birželio mėn. juos įvertins Pasaulio sveikatos organizacijos narkomanijos ekspertų komitetas;

(3) 25I-NBOMe, AH-7921, MDPV ir metoksetaminas neturi nustatytos ar pripažįstamos medicininės (žmonėms skirtų ar veterinarinių vaistų) paskirties. Išskyrus tai, kad jos naudojamos kaip etaloninės analizės medžiagos bei cheminės sudėties, farmakologijos ir toksikologijos tyrimams, atliekamiems šioms medžiagoms atsiradus narkotikų rinkoje (o 25I-NBOMe atveju – ir neurochemijos tyrimams), nėra duomenų, kad jos būtų naudojamos kitiems tikslams;

(4) 25I-NBOMe yra stiprus sintetinis 2,5-dimetoksi-4-jodfenetilamino (2C-I) derivatas, klasikinis serotonerginis haliucinogenas, kurio rizika jau buvo įvertinta, o nuo 2003 m. Sprendimu 2003/847/TVR ([2]) jam pritaikytos Sąjungos lygmens kontrolės priemonės ir baudžiamosios sankcijos;

(5) konkretų fizinį 25I-NBOMe poveikį įvertinti sunku, nes nėra paskelbta tyrimų, kuriais būtų įvertintas jo ūmus ir chroniškas toksiškumas, psichologinis poveikis bei įtaka elgesiui ir rizika sukelti priklausomybę, taip pat dėl ribotos informacijos ir duomenų; šios medžiagos vartojusių asmenų klinikiniai stebėjimai rodo, kad ji turi haliucinogeninį poveikį ir gali sukelti didelę ažitaciją, sutrikimą, intensyvias garso ir vaizdo haliucinacijas, agresiją, smurto proveržius ir savo kūno žalojimą;

([1]) OL L 127, 2005 5 20, p. 32.
([2]) 2003 m. lapkričio 27 d. Tarybos sprendimas 2003/847/TVR dėl naujų sintetinių narkotikų 2C-I, 2C-T-2, 2C-T-7 ir TMA-2 kontrolės priemonių ir baudžiamųjų sankcijų (OL L 321, 2003 12 6, p. 64).

(6) trijose valstybėse narėse užregistruoti keturi su 25i-NBOMe siejami mirties atvejai. Su jo vartojimu susijęs didelis toksiškumas užfiksuotas keturiose valstybėse narėse – pranešta apie 32 nemirtino apsinuodijimo atvejus. Šiai naujai psichoaktyviajai medžiagai tapus plačiau prieinamai ir naudojamai, galėtų kilti rimtų pasekmių asmenų ir visuomenės sveikatai. Informacijos apie socialinę riziką, susijusią su 25i-NBOMe, nėra;

(7) dvidešimt dvi valstybės narės ir Norvegija pranešė Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centrui ir Europos policijos biurui (Europolui) aptikusios 25I-NBOMe. Duomenų apie 25I-NBOMe vartojimo paplitimą nėra, tačiau iš negausios turimos informacijos matyti, kad jis gali būti vartojamas įvairiausioje aplinkoje, pavyzdžiui, namuose, baruose, naktiniuose klubuose ir muzikos festivaliuose;

(8) 25I-NBOMe rinkai pateikiamas atvirai ir internete parduodamas kaip „tyrimams naudojama cheminė medžiaga“, o iš duomenų apie surinktus pavyzdžius bei vartotojų svetainių ir interneto mažmenininkų informacijos matyti, kad jis parduodamas kaip atskiras narkotikas, be to, pardavėjų yra įvardijamas kaip „teisėtas“ LSD pakaitalas. Europos narkotikų ir narkomanijos stebėsenos centras nustatė daugiau kaip 15 šia medžiaga prekiaujančių interneto mažmenininkų, kurių buvimo vieta gali būti Sąjungoje ir Kinijoje;

(9) rizikos vertinimo ataskaitoje išryškėja, kad yra mažai mokslinių įrodymų, susijusių su 25I-NBOMe, ir nurodoma, kad jo keliamiems pavojams sveikatai ir socialinei rizikai įvertinti būtini tolesni tyrimai. Tačiau esami įrodymai ir informacija yra pakankamas pagrindas visoje Sąjungoje 25I-NBOMe taikyti kontrolės priemones. Dėl 25I-NBOMe keliamo pavojaus sveikatai, kuris dokumentais patvirtintas, jo aptikus keliais mirties atvejais, apie kuriuos buvo pranešta, dėl to, kad vartotojai galėjo jo pavartoti to nežinodami, ir dėl to, kad jis neturi medicininės vertės ar paskirties, 25I-NBOMe visoje Sąjungoje turėtų būti taikomos kontrolės priemonės;

(10) šešiose valstybėse narėse 25I-NBOMe jau taikomos kontrolės priemonės pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais vykdomi įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją, o dar septynios valstybės narės taiko kitas teisėkūros priemones šiai medžiagai kontroliuoti, todėl visoje Sąjungoje taikomos jos kontrolės priemonės leistų išvengti galimų sunkumų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo srityse ir padėtų apsaugoti nuo pavojaus, kurį gali kelti jos prieinamumas ir vartojimas;

(11) AH-7921 – struktūriškai netipinis sintetinis opioidas analgetikas, interneto tiekėjams, vartotojų svetainių lankytojams ir žiniasklaidai žinomas kaip „doksilamas“. Jį lengva supainioti su terminu „doksilaminas“ – tai antihistamininis vaistas, turintis raminamąjį ir hipnotinį poveikį, o dėl to jo gali būti netyčia perdozuojama;

(12) konkretų fizinį AH-7921 poveikį įvertinti sunku, nes nėra paskelbta tyrimų, kuriais būtų įvertintas jo ūmus ir chroniškas toksiškumas, psichologinis poveikis bei įtaka elgesiui ir rizika sukelti priklausomybę, taip pat dėl ribotos informacijos ir duomenų. Iš vartotojų pateiktos informacijos atrodo, kad AH-7921 poveikis panašus į klasikinių opioidų poveikį – tai švelni euforija, niežėjimas ir atsipalaidavimas. Būdingas neigiamas poveikis – pykinimas. Be savarankiško eksperimentavimo su AH-7921 ir jo vartojimo pramogai, kai kurie vartotojai praneša šiuo nauju vaistu patys gydęsi nuo skausmo, kiti – lengvinę juo abstinencijos simptomus nutraukus kitų opioidų vartojimą. Tai gali reikšti, kad AH-7921 plis tarp intraveninių opioidų vartotojų;

(13) duomenų apie AH-7921 vartojimo paplitimą nėra, tačiau iš turimos informacijos matyti, kad jis vartojamas nedažnai ir namų aplinkoje;

(14) trijose valstybėse narėse nuo 2012 m. gruodžio mėn. iki 2013 m. rugsėjo mėn. užregistruota 15 mirties atvejų, kai per autopsiją paimtuose pavyzdžiuose aptikta AH-7921, vieno ar kartu su kitomis medžiagomis. Nors neįmanoma tiksliai nustatyti, koks buvo AH-7921 poveikis visais šiais mirties atvejais, kai kuriais tais atvejais būtent ši medžiaga nurodyta kaip mirties priežastis. Viena valstybė narė pranešė apie šešis nemirtino apsinuodijimo atvejus, susijusius su AH-7921. Šiai naujai psichoaktyviajai medžiagai tapus plačiau prieinamai ir naudojamai, galėtų kilti rimtų pasekmių asmenų ir visuomenės sveikatai. Informacijos apie socialinę riziką, susijusią su AH-7921, nėra;

(15) rizikos vertinimo ataskaitoje atskleidžiama, kad yra mažai mokslinių įrodymų, susijusių su AH-7921, ir parodoma, kad jo sukeliamiems pavojams sveikatai ir socialinei rizikai įvertinti būtini tolesni tyrimai. Tačiau turimi įrodymai ir informacija yra pakankamas pagrindas visoje Sąjungoje AH-7921 taikyti kontrolės priemones. Dėl AH-7921 keliamo pavojaus sveikatai, kaip dokumentais patvirtinta jo aptikus keliais mirties atvejais, apie kuriuos buvo pranešta, dėl to, kad vartotojai galėjo jo pavartoti to nežinodami, ir dėl to, kad jis neturi medicininės vertės ar paskirties, AH-7921 visoje Sąjungoje turėtų būti taikomos kontrolės priemonės;

(16) vienoje valstybėje narėje AH-7921 jau taikomos kontrolės priemonės pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais vykdomi įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją, o dar penkios valstybės narės taiko kitas teisėkūros priemones šiai medžiagai kontroliuoti, todėl visoje Sąjungoje taikomos jos kontrolės priemonės leistų išvengti galimų sunkumų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo srityse ir padėtų apsaugoti nuo pavojaus, kurį gali kelti jos prieinamumas ir vartojimas;

(17) MDPV yra pakeisto žiedo sintetinis katinono derivatas, chemiškai susijęs su pirovaleronu – abi šios medžiagos yra kontroliuojamos pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją;

(18) Sąjungoje nuosekliai nerenkama informacija apie MDPV chronišką ir ūminį toksiškumą, taip pat apie psichologinį jo poveikį bei įtaką elgesiui ar riziką sukelti priklausomybę. Remiantis paskelbtų tyrimų duomenimis, kuriuos patvirtina klinikiniai atvejai, galima teigti, kad psichofarmakologinis MDPV poveikis yra panašus į kokaino ir metamfetamino, tik yra stipresnis ir ilgiau trunka. Be to, nustatyta, kad MDPV savybė sukelti motorinį aktyvumą, tachikardiją ir hipertenziją yra dešimt kartų stipresnė;

(19) vartotojų svetainėse nurodoma, kad dėl ūmaus toksiškumo jis gali turėti žmonėms neigiamą poveikį, panašų į kitų stimuliuojamųjų medžiagų. Tai gali būti paranojinė psichozė, tachikardija, hipertenzija, prakaitavimas, kvėpavimo sutrikimas, didelė ažitacija, garso ir vaizdo haliucinacijos, stiprus nerimas, hipertermija, smurto proveržiai ir įvairūs organų veiklos sutrikimai;

(20) aštuoniose valstybėse narėse ir Norvegijoje nuo 2009 m. rugsėjo mėn. iki 2013 m. rugpjūčio mėn. užregistruoti 108 mirties atvejai, kuriais per autopsiją paimtuose biologiniuose pavyzdžiuose aptikta MDPV arba mirties priežastis susieta su šia medžiaga. Aštuonios valstybės narės pranešė apie iš viso 525 nemirtino apsinuodijimo atvejus, susijusius su MDPV. Jeigu ši nauja psichoaktyvioji medžiaga taptų plačiau prieinama ir vartojama, galėtų kilti rimtų pasekmių žmonių ir visuomenės sveikatai;

(21) nuo 2009 m. keturios valstybės narės taip pat pranešė, kad MDPV aptikta biologiniuose pavyzdžiuose, paimtuose po mirtinų ir nemirtinų nelaimių keliuose arba vairavimo apsvaigus nuo narkotikų;

(22) Sąjungos narkotikų rinkoje MDPV yra nuo 2008 m. lapkričio mėn., o 27 valstybės narės, Norvegija ir Turkija pranešė konfiskavusios daug kilogramų šios medžiagos. MDPV parduodamas kaip atskira medžiaga, tačiau aptinkamas ir deriniuose su kitomis medžiagomis. Jo galima lengvai gauti iš interneto tiekėjų ir mažmenininkų, vadinamųjų reikmenų parduotuvių ir gatvės prekeivių. Yra pagrindo manyti, kad šios medžiagos pakavimas tabletėmis ir platinimas Sąjungoje yra gana organizuotas;

(23) rizikos vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad reikėtų daugiau mokslinių tyrimų MDPV pavojui sveikatai ir socialinei rizikai nustatyti. Tačiau esami įrodymai ir informacija yra pakankamas pagrindas visoje Sąjungoje MDPV taikyti kontrolės priemones. Dėl MDPV keliamo pavojaus sveikatai, kaip dokumentais patvirtinta jo aptikus keliais mirties atvejais, apie kuriuos buvo pranešta, dėl to, kad vartotojai galėjo jo pavartoti to nežinodami, ir dėl to, kad jis neturi medicininės vertės ar paskirties, MDPV visoje Sąjungoje turėtų būti taikomos kontrolės priemonės;

(24) 21 valstybėje narėje MDPV jau taikomos kontrolės priemonės pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais vykdomi įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją, o dar keturios valstybės narės taiko kitas teisėkūros priemones šiai medžiagai kontroliuoti, todėl visoje Sąjungoje taikomos jos kontrolės priemonės leistų išvengti galimų sunkumų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo srityse ir apsaugotų nuo pavojaus, kurį gali kelti jos prieinamumas ir vartojimas;

(25) metoksetaminas yra medžiaga, chemiškai panaši į ketaminą ir tarptautiniu mastu kontroliuojamą medžiagą fenciklidiną (PCP). Kaip ir ketaminas bei PCP, jis turi disociatyvių savybių;

(26) tyrimų, kuriais būtų įvertintas metoksetamino chroniškas ir ūminis toksiškumas, taip pat psichologinis jo poveikis bei įtaka elgesiui ar rizika sukelti priklausomybę, atlikta nebuvo. Vartotojų svetainėse pačių vartotojų aprašyta patirtis rodo, kad jis turi neigiamą poveikį, panašų į apsinuodijimo ketaminu. Tai gali būti pykinimas ir stiprus vėmimas, pasunkėjęs kvėpavimas, spazmai, orientacijos sutrikimas, nerimas, katatonija, agresija, haliucinacijos, paranoja ir psichozė. Be to, ūmaus apsinuodijimo metoksetaminu atvejais gali būti atsirasti apsinuodijimui stimuliuojamosioms medžiagomis būdingas poveikis (ažitacija, tachikardija ir hipertenzija) ir smegenų veiklos pokyčiai, kurie nėra įprasti ūmaus apsinuodijimo ketaminu atvejais;

(27) šešios valstybės narės pranešė apie 20 mirties atvejų, kurie siejami su metoksetaminu, nes šios medžiagos rasta per autopsiją paimtuose pavyzdžiuose. Vieno ar kartu su kitomis medžiagomis metoksetamino aptikta 20 nemirtino apsinuodijimo atvejais, apie kuriuos pranešė penkios valstybės narės. Jeigu ši nauja psichoaktyvioji medžiaga taptų plačiau prieinama ir vartojama, galėtų kilti rimtų pasekmių žmonių ir visuomenės sveikatai;

(28) dvidešimt trys valstybės narės, Turkija ir Norvegija pranešė aptinkančios metoksetamino nuo 2010 m. lapkričio mėn. Tai rodo, kad metoksetaminas interneto mažmenininkų, vadinamųjų „reikmenų parduotuvių“ ir gatvės prekeivių parduodamas ir vartojamas tiek kaip atskira medžiaga, tiek kaip „teisėtas“ ketamino pakaitalas;

(29) Sąjungoje konfiskuota daug kilogramų šios medžiagos miltelių, tačiau informacijos apie galimą organizuotą nusikalstamumą šioje srityje nėra. Sudėtingos įrangos metoksetamino gamybai nereikia;

(30) žinios apie jo paplitimą grindžiamos tik dviejų valstybių narių atliktais nereprezentatyviais tyrimais. Tų tyrimų duomenimis, metoksetamino vartojimas nėra taip paplitęs kaip ketamino. Iš turimos informacijos matyti, kad jis gali būti vartojamas įvairioje aplinkoje, pavyzdžiui, namuose, baruose, naktiniuose klubuose ir muzikos festivaliuose;

(31) rizikos vertinimo ataskaitoje nurodoma, kad reikėtų daugiau mokslinių tyrimų metoksetamino pavojui sveikatai ir socialinei rizikai nustatyti. Tačiau esami įrodymai ir informacija yra pakankamas pagrindas visoje Sąjungoje metoksetaminui taikyti kontrolės priemones. Dėl šios medžiagos keliamo pavojaus sveikatai, kaip dokumentais patvirtinta jo aptikus keliais mirties atvejais, apie kuriuos pranešta, dėl to, kad vartotojai galėjo jo pavartoti to nežinodami, ir dėl to, kad jis neturi medicininės vertės ar paskirties, metoksetaminui visoje Sąjungoje turėtų būti taikomos kontrolės priemonės;

(32) devyniose valstybėse narėse metoksetaminui jau taikomos kontrolės priemonės pagal nacionalinės teisės aktus, kuriais vykdomi įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją, o dar devynios valstybės narės taiko kitas teisėkūros priemones šiai medžiagai kontroliuoti, todėl visoje Sąjungoje taikomos jos kontrolės priemonės leistų išvengti galimų sunkumų tarpvalstybinio teisėsaugos ir teisminio bendradarbiavimo srityse ir apsaugotų nuo pavojaus, kurį gali kelti jos prieinamumas ir vartojimas;

(33) Sprendimu 2005/387/TVR Tarybai paliekami įgyvendinimo įgaliojimai, kad būtų galima greitai ir remiantis ekspertinėmis žiniomis Sąjungos lygmeniu reaguoti atsiradus naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms, kurias aptinka ir apie kurias praneša valstybės narės, šioms medžiagoms taikant kontrolės priemones visoje Sąjungoje. Kadangi tenkinamos sąlygos ir vadovaujamasi procedūra, skirta šių įgyvendinimo įgaliojimų vykdymui, turėtų būti priimtas įgyvendinimo sprendimas, kad 25I-NBOMe, AH-7921, MDPV ir metoksetaminui visoje Sąjungoje būtų taikomos kontrolės priemonės,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Kontrolės priemonės visoje Sąjungoje taikomos šioms naujoms psichoaktyviosioms medžiagoms:

a) 4-jod-2,5-dimetoksi-N-(2-metoksibenzil)fenetilaminui (25I-NBOMe);

b) 3,4-dichlor-N-[[1-(dimetilamino)cikloheksil]metil]benzamidui (AH-7921);

c) 3,4-metilendioksipirovaleronui (MDPV);

d) 2-(3-metoksifenil)-2-(etilamino)cikloheksanonui (metoksetaminui).

2 straipsnis

Ne vėliau kaip 2015 m. spalio 2 d. valstybės narės pagal savo nacionalinius teisės aktus taiko 1 straipsnyje nurodytoms psichoaktyviosioms medžiagoms kontrolės priemones ir baudžiamąsias sankcijas, kaip numatyta šių valstybių teisės aktuose, kuriais vykdomi jų įsipareigojimai pagal 1971 m. Jungtinių Tautų psichotropinių medžiagų konvenciją.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja dvidešimtą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Priimta Briuselyje 2014 m. rugsėjo 25 d.

Tarybos vardu
Pirmininkė
F. GUIDI